"Ο ΝΟΥΜΑΣ"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα Δρ. 5.— Γιὰ τὶς Ἐπαρχίες δρ. 7
Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ ὀρ. χρ. 10.

Γιὰ τὶς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τρίμηνες (2 δρ. τὴν τριμηνία) συντρομές.

Κανένας δὲ γράφεται συντρομητὴς ἂ δὲ στείλει μπροστὰ τὴ συντρομή του.

10 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιόσκια (Σύνταγμα, Ὁμόνοια, Εθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιόδρομου (Ἀκαδημία), Βουλή, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδερόδρομου (Ὁμόνοια), στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἑστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντίκρυ στὴ Βουλή).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Οἱ φημερίδες μας στὴν Τουρκιά— Τί μπορεῖ νὰ καταφέρει ὁ Τσαγκάρης— Ρεκλαμοκαμώματα τοῦ Στάη— Ὁ παπαληστής— Ὑπουργικὴ μέριμνα.

ΟΙ ΔΙΚΟΙ ΜΑΣ πού ζοῦνε στὴν Τουρκιὰ δὲν ἔχουνε νὰ ὠφεληθοῦν καὶ μεγάλα πράματα ἀπὸ τὶς Ρωμαΐκες φημερίδες πού δῶ κι ὁμπρὸς θὰ μπαίνουνε λεύτερα καὶ θὰ πουλιοῦνται στὸ Ὀθωμανικὸ Κράτος. Ὅ,τι ὠφεληθήκαμε ἴσαμε τώρα ἐμεῖς, θὰ ὠφεληθοῦνε κι αὐτοὶ καὶ μιὰ τέτια ὠφέλεια (νὰ τὴν ποῦμε καὶ ζημιά, μέσα εἴμαστε) δὲν μπορεῖ νὰ λογαριαστεῖ καὶ σημαντικὸ πρᾶμα.

Ὡστόσο ἂ δὲν ὠφεληθοῦν οἱ Τουρκομερῖτες, ἀπὸ τὸ καινούριο αὐτὸ ἀγαθό, θὰ ὠφεληθοῦμε μεῖς πού ζοῦμε στὸ Λεύτερο Κράτος, θὰ ὠφεληθοῦν καὶ οἱ ἴδιες ἀκόμα οἱ φημερίδες, ὄχι μοναχὰ ὑλικὰ μὰ καὶ ἠθικά, κι ἀκοῦστε πῶς :

Πρῶτα πρῶτα οἱ φημεριδογράφοι μας θὰ συμαζώξουνε λίγο τὴ γλώσσα τους, ὅτα γράφουνε γιὰ τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα καὶ θὰ πάψουνε νὰ δημοκοποῦν καὶ νὰ πενταρολογοῦνε μὲ τὶς ψευτιὲς καὶ μὲ τοὺς ταρτορινισμούς, ἀφοῦ τὰ τέτια θὰν τοὺς κλείσουν τὸ δρόμο τῆς Τουρκιᾶς, θὰν τοὺς βλάψουνε δηλ. τὴν κυκλοφορία τους—τὸ μόνο πρᾶμα πού λογαριάζουνε οἱ Ἀθηναῖοι φημεριδογράφοι. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, μιὰ καὶ θὰ μπαίνουνε στὴν Τουρκιά, θἀρχινήσουνε νὰ γίνουνται σεμνότερες κι ἀθρωπινώτερες, ἀφίνοντας πιὰ τὰ βρώμικα ἀναγνώσματά τους καὶ τὶς ἄλλες ἀηδίες τους—πράματα πού οἱ Τουρκομερῖτες δὲν τὰ πολυγουστάρουν καὶ πού οἱ Ρωμιοί, καὶ μάλιστα οἱ Ἀθηναῖοι, τὰ συνειθίσαμε καὶ τὰ χάφτουμε γιὰ μοναδικὴ πνεματικὴ τροφή μας μαζὶ μὲ τὶς θεατρικὲς σαχλοεπιθεώρησες.

Νά, τὸ μόνο ἀγαθὸ πού ἐλπίζουμε νὰ μᾶς φέρει ἡ Σουλτανικὴ ἄδεια πού δόθηκε νὰ μπαίνουνε λεύτερα οἱ Ρωμαΐκες φημερίδες στὴν Τουρκιά. Καὶ τὸ ἀγαθὸ αὐτὸ δὲν εἶναι μικρό, ἄμα λογαριάσει κανεὶς πόση ἀνάγκη εἶχε ὁ ἀχαλίνωτος πιὰ τύπος μας νὰ μπεῖ κάτου ἀπὸ Τούρκικη λογοκρισία— ἔστωντας καὶ συνταγματική.

★

ΝΑ ΠΑΙΝΕΣΟΥΜΕ καὶ τὸν Τσαγκάρη τοῦ «Κεντρικοῦ Πρακτορείου», γιατί τοῦ ἀξίζει. Τὰ κατάφερε σὲ τρεῖς μέρες νὰν τὰ κανονίσει τὰ πράματα καὶ νὰ ἱδρύσει τὰ ὑποπραχτορεῖα του στὴν Τουρκιὰ καὶ νὰ βάλει τὴ δουλειὰ στὸ δρόμο της.

Ὁ Τσαγκάρης ὅλα τὰ καταφέρνει γιατ' εἶναι ἄθρωπος μὲ θέληση καὶ μὲ ἐνεργητικότητα. Θὰ καταφέρει λοιπὸν καὶ τοῦτο, ἄμα τὸ θελήσει, νὰ βάλει δηλ. χαλινάρι στὶς φημερίδες, ἐνεργώντας ἕνα εἶδος Τούρκικη λογοκρισία πάνου σ' αὐτές. Κ' ἔχει κάθε δικαίωμα νὰν τὸ ἀπαιτήσει. Γιὰ νὰ ἱδρύσει τόσα ὑποπραχτορεῖα, θὰ πεῖ πῶς ἔκαμε ἔξοδα σημαντικὰ καὶ πῶς ἔστειλε ἀπὸ ἀθρώπους πού κρεμάσανε τὴν τύχη τους στὸ πούλημα τῶν ἐφημερίδων. Ἄμα δὲ γράφουνται καλὰ καὶ σεμνὰ οἱ φημερίδες, δὲ θὰ πουλιοῦνται κι ἄμα δὲν πουλιοῦνται, ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀθρῶποι καταστρέφουνται κι ὁ Τσαγκάρης χάνει τὸν παρᾶ του.

Σ'δερένια λόγια πού δὲ στηκώνουν ἀντιλογιά.

★

Ο ΣΤΑΗΣ κάλεσε δῶ γιὰ τὸν ἐρχόμενο μήνα ὅλους τοὺς Ἑλληνοδασκάλους νὰ πάρουνε, λέει, μερικὰ μαθήματα παιδαγωγικὰ ἀπὸ τοὺς ἐπιθεωρητὲς τῶ σκολειῶνε. Ὅ.τα συλλογιζούμαστε πῶς τὸ πρῶτο καὶ κύριο πρᾶμα, τὸ ζήτημα τῆς γλώσσας πού δ·δάσκεται στὰ σκολειά, δὲ λογαριάζεται καθόλου, θαρροῦμε πῶς τὰ τέτια παιδαγωγικὰ μαθήματα μοιάζουνε μὲ τὸ νὰ ζητάει κανεὶς νὰ ξανακαινουργιέψει ἕνα γέρικο δέντρο, κλαδεύοντάς το, ὅταν οἱ ρίζες του εἶναι καὶ μένουνε σάπιες.

Μὶ ὁ κ. Στάης θέλει πάντα νὰ γίνεται λόγος γιὰ δαύτονε καὶ τίποτ' ἄλλο δὲ λογαριάζει.

★

ΕΝΑΣ καπνέμπορος πού ληστεύτηκε τὶς προάλλες στὸ Ἀγγελόκαστρο, κατάγγειλε πῶς στὴ ληστεία εἶνακ ἀνακατωμένος κι ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ.

Καὶ φυσικά, ὅταν καὶ τοὺς παπάδες τοὺς διορίζει ἡ Πολιτική, καὶ μπορεῖ ἔτσι ὁ κάθε κατσικοκλέφτης νὰ διοριστεῖ παπᾶς, σώνει μοναχὰ νἄχει προστάτη κανένα βλαχοδήμαρχο.

★

ΑΦΟΥ ὅλα μὰ τὰ ξετελιώσαμε σὲ τοῦτο τὸ Κράτος, ἀρχινήσαμε νὰ φροντίζουμε καὶ γιὰ τό...μουσικό μας αἴσθημα. Ὁ κ. Λεβίδης, λένε, σύστησε στὸ Διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας νὰ φροντίσει «ὥστε οἱ ὀρχῆστραι τῶν καφενείων ἀναχρούωσιν ἐναλλὰξ καὶ ὄχι συγχρόνως καὶ ἐν ἀνταγωνισμῷ, ἐξ οὗ ἐπέρχεται οἰκτρὰ κακοφωνία».

Νά, Ὑπουργὸς ἀληθινὸς μιὰ φορὰ κι ὅλα τἄγαθὰ μποροῦμε πιὰ νὰν τὰ καρτεροῦμε ἀπ' αὐτόν ! Καὶ μάννα μπορεῖ νὰ μᾶς βρέξει καμιὰ μέρα !

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΔΙΗΓΗΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΡΡΩΣΤΟΥΣ

Δημοτικὸ Νοσοκομεῖο «Ἡ Ἐλπίς». «Αἴθουσα Ἀσκληπιός». Κλινικὴ τοῦ καθηγητῆ κ. Γεράσιμου Φωκᾶ.

Μᾶρκος Λαγκάδας, γεωργός, 60 χρονῶν, ἀπὸ τὴν Τῆνο· ἔχει καρκίνωμα τῆς φύσης.

«Αὐτὸ δὲν τὸ εἶχα ἀπὸ μικρὸς ἐγώ, μάτια μου· αὐτό, νὰ σᾶς δώσω νὰ καταλάβετε, ἀπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι, εἶναι τώρα ἕνα, δύο, τρία ἔτη· ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ἄρχισε, ματάκια μου, κ' ἔγινεν ὡς εἶδος πέτρα· ἐτουράρισεν, ἔγινε, κατάλαβες, ὅλο ὡς εἶδος πέτρα· ἄρχισεν, τέλος πάντων, ματάκια μου, καὶ ἐσκέπασεν ὅλο τὸ μέρος αὐτό· καὶ ἐκλείστηκε τὸ μέρος ὅπου ὁροῦσα, ὅπως τώρα εἶναι κλειστό, κατάλαβες· καὶ μὲ ἐξακολουθοῦσεν, μάτια μου, μιὰ φαγούρα, ὅπου ἤθελα νὰ ξύωμαι· τέλος καὶ ἐξέρχετο ὕλη καὶ εἰς διάστημα ἑνὸς μηνὸς μοῦ ἦρθεν καὶ ὡς εἶδος αἷμα· ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζα, κατάλαβες: ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν φούσκα ;....ἀπ' ἔξω ;....δὲν ἐγνώριζα ἐγώ, μωρὲ ματάκια μου, ἐπειδὴ δὲν κατάλαβα ἐγώ. Ἀπ' ὀλίγο κάτ' ὀλίγο ὅλο κλείει περισσότερον καί, μάλιστα, τὸ οὖρος δὲν ἔρχεται· ἀπ' ὀλίγο κατ' ὀλίγο καὶ ὅλο κλείει ἐκεῖνο τὸ ἐπίδερμα, κατάλαβες, καὶ τὸ ἐμποδίζει· ὁπόταν ἤθελα νὰ πάγω μ' ἔκαιγεν, βλέπεις· ὅταν ἐπήγαινα ἀφ' ἑσπέρας ἕως εἰς τὸ πρωῒ συνάζονται κάτι ὡς εἶδος φλέμματα. Τί νὰ σᾶς εἴπω ἄλλο, μάτια μου· αὐτά».

Εἶχε φίμωση ἀπὸ γεννηταρούδι· ἔχει χρόνο καὶ πέρα πού παρουσιάστηκε σκληράδα μὲ πόνους καὶ μεγάλωμα τῆς φίμωσης· οἱ ἑλιὲς τῆς βουβώνας ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἶναι φουσκωμένες. Ἔγινε ἀκρωτήριασμα ἀπὸ τὴ ρίζα τῆς φύτης στὶς 20 Μαρτιοῦ· ἐβάλθηκε στεκούμενος καθετήρας καὶ ὕστερα ἀφαιρέθηκαν οἱ ἑλιές· μετὰ τὴν ἐγχείρηση ἔπαθε ἕνα δυνατὸ μόλεμα πού τὸν ἐκράτησε στὸ νοσοκομεῖο 44 ἡμέρες· ἔφυγε γιατρεμένος.

Κώστα Πάνος, 35 χρονῶν, ζευγίτης, ἀπὸ τὸ Λιδωρίκι· ἔχει κατέβασμα ἀριστερό.

«Τί νὰ σοῦ πῶ, βρὲ ἀδερφέ ! νά, αὐτό, ἄρρωστος εἶμαι, κατεβασμένος· ἂς πάῃ κατ' ἀνέμου ! εἶναι τέσσερα χρόνια· τροῦ στ' ἀνάθεμα ! Πρῶτ' ἀρχὴ

ὑγιεινοί, ὁλοπότιστοι μ' ἀναλιτὸ χρυσάφι, γίνονται ἀνάεροι μ' ἕναν τρόπο θαυμαστό, σὰν νὰ χάνουνε τὶς ρίζες γιὰ νὰ κολυμπήσουν μέσα στὴ χαρὰ τῆς εὐωδιᾶς των· οἱ μαρμαροφόρες Ἄλπεις ἀπόμακρα γράφουνε στὸν οὐρανὸ μιὰν ὁμορφιᾶς γραμμή, ὅπου ξανοίγεις τὄνειρο πού ἀναβρύζει ἀπὸ τὸ φυλακισμένο πλῆθος τῶν κοιμισμένων ἀγαλμάτων).

(Ξαναπροβαίνει στὴ σιγαλιὰ ἡ Σειρηνούλα καὶ ἀκούεται ἡ καθάρια φωνή της).

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ.—Εἶσαι μονάχη ;

ΣΥΛΒΙΑ, *(μὲ κομμένη ἀναπνοή).*—Ναί, περιμένω.

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ, *(πλησιάζοντας).*—Ἔκλαψες;

ΣΥΛΒΙΑ.—Ναί, λίγο.

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ, *(μὲ ἄπειρη ψυχοπόνια).*—Θαρρεῖς πῶς ἔκλαιγες ἕνα χρόνο. Ἔχεις τὰ μάτια σου καμμένα. Πάρα πολὺ σοῦ πονάει ἡ καρδιά.

ΣΥΛΒΙΑ.—Σώπα. Δὲν μπορῶ νὰ σφίξω τὴν καρδιά μου. *(Στρυμώνεται ἐπάνω στὸν κορμὸ τῆς ροδοδάφνης πού εἶναι κοντά της, σπασμωδικά, μὴ μπορῶντας πιὰ νὰ βαστάξῃ τὸν ἀγῶνα τῆς προσδοκίας).*

— Τώρα ἔρχεται, τώρα ἔρχεται. *(Ἀφήνει τὸν κορμὸ καὶ ξαναμπαίνει στὸ δωμάτιο, σὰν πιασμένη ἀπὸ τὴν τρομάρα, μὲ τὰ κινήματα τοῦ ἀνθρώπου πού γυρεύει ἄσυλο).*

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΜΠΕΑΤΑΣ, *(ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὶς ροδοδάφνες).*—Μαμμά ! Μαμμά !

(Ἡ μητέρα ἀνασκιρτᾷ, στρέφει, τρομαχτικὰ χλωμή).

Μαμμά !

(Ἡ κόρη δρμᾷ πρὸς τὴ μητέρα μὲ μιὰ κραυγὴ χαρᾶς, μὲ τὸ πρόσωπο ὅλ' ἀναμμένο, ζεστή, μὲ τὰ μαλλιὰ λυμένα, λαχανιασμένη σὰν ἀπὸ τρέξιμο πολύ, κρατῶντας μιὰν ἀγκαλιὰ ἀνάκατα λουλούδια. Καθὼς δρμᾷ, πέφτουν τὰ λουλούδια. Ἡ μισερὴ γέρνει πρὸς τὰ χεράκια πού τῆς περισφίγγουν τὸ λαιμό, προσφέρνει τὴν ἑτοιμόθανη μορφή της στὰχόρταγα φιλιά).

ΣΥΛΒΙΑ.—Μπεάτα μου ! Μπεάτα !

ΜΠΕΑΤΑ, *(λαχανιασμένη).*—Ἄχ, πόσο ἔτρεξα, πόσο ἔτρεξα ! Ἔφυγα, μοναχή μου. Ἔτρεξα, ἔτρεξα....Δὲ θέλανε νὰ μ' ἀφήσουνε νἄρθω. Ἄχ, μὰ ἐγὼ ἔφυγα, μὲ τὴν ἀγκαλιά μου τὰ λουλούδια. *(Σκεπάζει μὲ νέα φιλιὰ τὸ πρόσωπο τῆς μάννας).*

ΣΥΛΒΙΑ.—Εἶσαι ὅλη μουσκεμένη ἀπ' τὸν ἱδρῶτα, εἶσαι ὅλη ζεστή, καῖς....Θεέ μου!

(Μὲ τὴν ὁρμὴ τῆς στοργῆς, πηγαίνει νὰ κάμῃ τὸ φυσικὸ τὸ κίνημα πῶς θὰ τὴ σκουπίσῃ· κρατιέται ὅμως, κρύβει στὶς δίπλες τοῦ φορέματος τὰ κουλλόχερά της· καὶ ἕνα ρῖγος φρίκης, φανερό, τῆς διαπερνᾷ ὅλο τὸ κορμί).

ΜΠΕΑΤΑ. Γιατί δὲ μὲ πιάνεις ; Γιατί δὲ μὲ σφίγγεις ; Πιάσε με, πιάσε με, μαμμά !

(Ἀνασηκώνεται στὶς μύτες τῶν ποδιῶ της, ὡς γιὰ νὰ τὴν ἁρπάξῃ τὸ μητρικὸ τὸ ἀγκάλιασμα. Ἡ μητέρα ἀποτραβιέται, ἀνήμπορη πιὰ νὰ βαστάξῃ).

ΣΥΛΒΙΑ.—Μπεάτα !

ΜΠΕΑΤΑ, *(ἐπιθετική).*—Δὲ θέλεις ; δὲ θέλεις;

ΣΥΛΒΙΑ.—Μπεάτα ! *(Προσπαθεῖ νὰ ἐκφράσῃ τὸ χαμόγελο μὲ τὰ σβημένα της τὰ χείλη, πού τὰ στρεβλώνει ὁ πόνος ὁ ἀπερίγραπτος).*

ΜΠΕΑΤΑ.—Παιχνίδια μοῦ κάνεις ; Τί κρύβεις ; Ὤ, δός μου, δός μου αὐτὸ πού κρύβεις !

ΣΥΛΒΙΑ.—Μπεάτα ! Μπεάτα !

ΜΠΕΑΤΑ.—Σοῦ ἔφερα λουλούδια, τόσα πολλὰ λουλούδια ! Κύττα, κύττα ; *(Καθὼς γυρίζει γιὰ νὰ μαζέψῃ τὰ πεσμένα λουλούδια, βλέπει τὸ ἀγριοκόριτσο, τὴ φιλενάδα της· καὶ τὴ γνωρίζει).*

— Ὤ, ἡ Σειρηνούλα ! Ἐδῶ εἶσαι ;

(Ἡ Σειρηνούλα εἶναι ἐκεῖ, ἐμπρὸς στὰ τζάμια, ὀρθοστύλωτη, βουβὸς μάρτυρας, μὲ τὰ μάτια προσηλωμένα πρὸς τὴ μάννα τὴ θλιμμένη. Ὅπως ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου, πού περνᾷ καὶ ξαναπερνᾷ μὲς ἀπὸ τοῦ χαμόδεντρου τὰ φυλλώματα καὶ τὰ κάνει καὶ σιγο-